

22. 7. 2014

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Náhrada škody v případě havarovaného vozidla

V praxi jsou často při opravách havarovaných vozidel používány nové díly a součástky, což může vést k následnému zhodnocení takto opravovaných vozidel. Zvláště pak u starších vozidel může jít o podstatné navýšení jejich hodnoty. Nabízí se tedy otázky, zda a jakým způsobem toto zhodnocení ve svém důsledku ovlivní výši náhrady škody požadovanou poškozenými. Těmito otázkami se Ústavní soud zabýval ve svém nedávném rozhodnutí.

Průběh řízení

V předmětné kauze byla v řízení před soudem prvního stupně znaleckým posudkem cena opravy vozidla vyčíslena na 78.616,- Kč, žalobci však byla uhrazena pouze částka 55.691, Kč s tím, že opravou došlo ke zhodnocení vozidla o částku 22.925,-Kč. Skutečná škoda tedy činila již uhrazených 55.691,-Kč a podle žalovaného by jakoukoli další úhradou byl žalobce bezdůvodně obohacen. Soud prvního stupně žalobě vyhověl a v odůvodnění odkázal také na nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2221/07 ze dne 19. března 2008. V něm se Ústavní soud mimo jiné zabýval zohledněním amortizace náhradních dílů použitých na opravu havarovaného vozidla v souvislosti se skutečnou náhradou škody. Vyložil přitom smysl a účel ustanovení, přiznávajícího poškozenému právo na náhradu škody, čímž je zajistit, aby mu v plné míře byla kompenzována majetková újma.

Odvolací soud rozhodnutí soudu prvního stupně změnil a žalobu zamítl. Poukázal mimo jiné na skutečnost, že dle znaleckého posudku došlo opravou ke zhodnocení vozidla o žalovanou částku, přičemž podle názoru znalce by vozidlo mohlo být nyní prodáno za vyšší cenu. Zaplacení žalované částky by tudíž vedlo k bezdůvodnému obohacení stěžovatele, čímž se situace podle odvolacího soudu liší od věci, v níž Ústavní soud rozhodoval nálezem, na který odkazoval soud prvního stupně.

Ústavní soud nálezem sp. zn. I.ÚS 1902/13 ze dne 11. června 2014 podané ústavní stížnosti vyhověl a napadený rozsudek zrušil podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

Názor Ústavního soudu

Ústavní soud v odůvodnění nálezu sp. zn. I.ÚS 1902/13 odkázal na již uvedený nález sp. zn. II. ÚS 2221/07. V něm byl vysloven právní názor, že **v každém individuálním případě je třeba pečlivě srovnat majetkový stav poškozeného před vznikem škody a po provedení opravy poškozeného vozidla, přičemž rozsah náhrady v penězích musí zohledňovat výši veškerých jím vynaložených prostředků nutných k obnovení provozuschopnosti vozidla**, tedy původního

majetkového stavu. S ohledem na možný vznik bezdůvodného obohacení v důsledku opravy je pochopitelně **nutné zvažovat i účelnost a nezbytnost nákladů vynaložených na uvedení poškozené věci do původního stavu.**

V nyní projednávaném případě bylo zjištěno, že znalec oproti předcházejícímu případu (kdy si znalec sám vyčíslil amortizaci dílů vozidla) postupoval v souladu se znaleckým standardem č. 1 z roku 2005, který používají také pojišťovny, a při zkoumání vzniklé škody tedy vycházel takřka výhradně z technických parametrů vozidla. Konstatoval tedy, že provedenou opravou došlo ke zhodnocení technického stavu vozidla o 50 % ceny materiálu, tj. 22 925 Kč. S ohledem na to, že vozidlo bylo v době nehody v polovině své životnosti, přičemž oprava byla provedena prostřednictvím nových dílů, celková výše škody oproti ceně opravy byla snížena o polovinu hodnoty nových dílů.

Takový postup zjištění škody je dle názoru Ústavního soudu ovšem nedostačující. Předně totiž zcela ignoruje všeobecně známou skutečnost, že **cena havarovaného vozidla bude vždy nižší, než cena stejně technicky vybaveného vozidla, které dosud havarováno nebylo.** I kdyby bylo předmětné vozidlo provedenou opravou skutečně zhodnoceno a nacházelo se v podstatně lepším stavu než před nehodou, stále jsou **soudy povinny posoudit, zda je toto technické zhodnocení s to převážit snížení tržní hodnoty vozidla plynoucí z informace, že vozidlo bylo havarováno.**

Výše skutečné škody pak podle názoru Ústavního soudu nebyla řádně zjištěna také z dalších důvodů. Je zcela nepochybné, že jednotlivé díly automobilu mají rozdílnou životnost, vliv na kvalitu a bezpečnost jízdy a liší se také v dalších vlastnostech. Uživatel vozidla či potenciální kupec budou přikládat odlišný význam skutečnosti, že ojeté vozidlo má nový výfuk, od toho, že byl vozidlu dodán nový blatník. Zatímco tedy výměna některých dílů sama o sobě může vozidlo určitým způsobem zhodnotit, zlepšit jeho jízdní vlastnosti a zvýšit tržní cenu, výměna jiných dílů je pro uživatele vozidla či případného zájemce o jeho koupi nepodstatná nebo zcela podružná. Vzhledem k této úvaze pak nelze akceptovat postup odvolacího soudu, který výši vzniklé škody snížil o 50 % ceny všech nových dílů bez ohledu na to, zda byl stěžovatel jejich získáním reálně obohacen.

V nálezu sp. zn. II. ÚS 2221/07 Ústavní soud dále konstatoval, že nelze přehlédnout, že **poškozenému bylo ono tzv. zhodnocení vozidla protiprávním jednáním v podstatě vnučeno.** Opravou vozidla přitom poškozený obvykle sleduje pouze jeho uvedení do stavu před nehodou. **Pokud oprava vozidla nelze provést úspěšněji a směřovala jen k odstranění následků škodné události, nejeví se Ústavnímu soudu spravedlivé, aby byli poškození pravidelně nuceni doplácet za zprovoznění vozu mnohdy nemalé částky.** Ústavní soud nevyklučuje, že poškozený může být i v důsledku účelně provedené opravy jednoznačně a nepochybně obohacen oproti stavu před nehodou, taková situace bude spíše výjimečná, plynoucí např. z již dřívějšího značného opotřebení (poškození) často vyměňovaných dílů, přičemž by tyto okolnosti navíc musely převážit nad obvyklým snížením tržní hodnoty havarovaných vozidel. **Uhrazení celé ceny účelně provedené opravy (směřující jen k odstranění následků škodné události) by však vzhledem ke všem výše rozvedeným argumentům mělo být pravidlem.**

S uvedeným pak souvisí i otázka samotné účelnosti opravy. K možnosti použití starších či levnějších dílů na opravu vozidla Ústavní soud říká, že **nelze poškozeného nutit, aby ve snaze co nejvíce snížit náklady na opravu vozidla (a tím vyloučit možnost jeho zhodnocení) riskoval bezpečnost svoji i ostatních účastníků provozu na pozemních komunikacích tím, že do vozidla nechá namontovat díly výrazně nižší kvality.**

Po poškozeném nelze požadovat, aby např. objížděl vrakoviště či bazary a hledal náhradní díl odpovídající stářím dílu, který byl během nehody poškozen. Na druhou stranu pokud takový díl k dispozici je, není v zásadě důvod jej k opravě nevyužít. Stejně jako při volbě mezi značkovým a neznačkovým dílem, kde je ovšem nezbytné v první řadě zvažovat vliv použití daného dílu na

bezpečnost silničního provozu.

Závěr

S tímto rozhodnutím Ústavního soudu nelze než souhlasit. Výše uvedené závěry se sice týkají především právní úpravy účinné v době vzniku škody (zejm. zák. č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. prosince 2013), ale lze je aplikovat i na situace vzniklé za účinnosti nového občanského zákoníku. Jeho ustanovení § 2969 totiž již výslovně stanoví, že při určení výše škody se zohlední i to, co poškozený musí k obnovení nebo nahrazení funkce věci účelně vynaložit.

Mgr. Monika Kretková,
advokátní koncipientka

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350
Fax: +420 296 368 351
e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv](#)

[pohledem Ústavního soudu](#)

- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)